

DOMOVINA

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Uredništvo je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovito frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krona. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za **inserate** se plačuje 1 krona temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat, za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Slovenci v Gradcu.

Pod tem naslovom smo priobčili v „Domovini“ članek, v katerem smo razmislili in govorili o raznih uzrokih, ki ovirajo in zabranjujejo uspešno napredovanje slovenskega življa v tujem velikem mestu.

Govorili smo o vzrokih, ki so globoko ukoreninjeni v naši narodni duši, govorili o splošnem pomanjkanju prave narodne izobrazbe, one temeljne narodne vzgoje, ki dela narod močan in silen, ki mu daje v stiku z drugimi, tujimi narodi ono veliko odporno silo, ki ga ubrani potujčevanju.

To so rane na našem narodnem deblu, katere se morajo temeljito zaceliti na deblu samem — to je v domovini, kjer živi naš narod v kompaktnih masah, kjer dobiva prvo svojo vzgojo. Tej narodni vzgoji v domovini moramo torej posvetiti vso pozornost, vse svoje sile. Če bo ta vzgoja narodova res narodna in globoka, potem bo Slovence tudi v tujini, v nemško mesto, da je Slovenec — zavedal se bo, da tvori del celokupnega naroda slovenskega in skušal bo ohraniti stike z domovino, skušal se bo ubraniti tujemu nplivu in varovati slovenske svoje navade in slovensko materino besedo.

Na polju narodne ljudske izobrazbe smo storili mi Slovenci doslej bore malo. Vse naše delo se začneja in končava s praznim navduševanjem, brez resne vsebine in prave realnosti — zato pa tvorijo vsi uspehi našega dela in stremjenja veliko ničlo! Mi smo mnenja, da smo rešili s par navdušenimi in glasnimi govori kar najbolj pereča vprašanja, da smo ugodili

in zadostili neštetim potrebam in zahtevam, kjer navduševanje samo slepi in moti resno premišljeno delo.

Prava narodna vzgoja bo torej najboljša in najvarnejša zagotovilo, da se nam ne odtujijo in ponemčijo oni tisoči in tisoči naših ljudi, ki zapuščajo leto na leto našo slovensko domovino in odhajajo v tuje, daljne kraje.

Ni lahko delo zbirati te neenake, nezavedne slovenske ljudi v nemškem Gradcu. Kdor pozna nemškonacionalno mesto Gradec in našo ponižno slovensko naravo, kdor je videl tam v nemškem Gradcu one naše ljudi, ki bi se upravičeno morali čutiti poklicane, da storijo nekaj za združitev in obrambo slovenskega življa — ta si v doglédni bodočnosti ne bo mogel ničesar dobrega oboetati.

V Gradcu imamo šest slovenskih društev. Dijaška akademična društva „Triglav“, „Tabor“, „Zarja“ in nedijaški društvi „Domovina“ in „Naprej“. V najnovejšem času se je ustanovilo še telovadno društvo „Sokol“, v katerem se zbirajo povčelnoma le akademiki. Akademična društva za nas ne pridejo toliko v poštev, dasi moramo poudarjati, da je naše dijaštvo v Gradcu oni faktor, ki oživilja in vzdržuje naše slovensko društveno in družabno življenje.

Omeniti nam je posebej izobraževalni društvi „Domovina“ in „Naprej“ — v koliko vrsita svojo nalogo. „Naprej“ je že staro društvo, ki izgublja v najnovejšem času oni veliki pomen, ki ga je imelo nekdanj. V njem se zbirajo nekako bolj inteligentni elementi, dočim je „Domovina“ pravo ognjišče slovenskega delavstva in obrt-

ništva, prava domovina slovenskega ljudstva v Gradcu. Ne stavimo pretiranih zahtev na nikogar, na nobeno slovensko društvo v Gradcu — ali vprašamo pa vender, kaj je to, kaj pomeni to, če je izmed vseh tisocev Slovencev v Gradcu — jih v društvih morda komaj 150, če odštejemo dijaštvo! Vsi drugi živijo brez smisla za skupnost in so obsojeni v narodno smrt.

Kako pridobiti in rešiti, kar se se rešiti da — to je naša velika naloga! Pred dvema leti je začelo akad. društvo „Tabor“ prirejati za graške Slovence poljudna predavanja. Udeležba ni bila spočetka preslaša, kogar ni nikado predavanje, tega je privabila slovenska pesem, ki je sledila oficijelnemu delu na teh večerih. Ali ta priredovanja so zaspala, naš „teren“ se ni bil zato pripravljen, nekaj je pa pripomogla tudi zavist, ki nas v Gradcu daleč včasih naravnost smešne in otročje.

Naslednjič, ko smo se na novo najbrž, a vender v toliko novo, da smo tako drzni, da se na kaj takega mislimo! Ali bi ne bilo mogoče, da si dobimo v Gradcu svojo slovensko gostilno, nekak „Narodni dom“, kjer bi se zbirali vsi graški Slovenci, ki so še toliko „predržni“, da si po tolikih letih svojega bivanja v Gradcu še upajo pokazati, da so Slovenci!

Marsikdo se bo zopet pomenljivo nasmehnil tej starodavni misli in želji. Nemogoče ni, prav lahko bi bilo kaj takega, da je v nas kaj več življenja slovenskega in prave podjetnosti.

H koncu ponavljamo prvotne besede. Dajte našemu ljudstvu prave narodne vzgoje doma, potem bo delo v

naših kolonijah lažje in uspešnejše — poklicanim faktorjem v Gradcu pa kličemo: Na noge, vzdramite se iz spanja, ker vse dosedanje naše delo daleč ne zadošča potrebam. Ne glejmo samo, kako ginevajo v Nemstvu naši bratje, skušajmo pomagati, delajmo, da zajezimo nenasične valove Nemstva.

Svetovno-politični pregled.

Domače dežele.

V seji dne 28. t. m. je odgovoril deželni glavar na interpelacijo posl. Vošnjaka zaradi osnovanja slovenske kmetijske šole v St. Jurju ob Juž. žel., da je deželni odbor storil potrebne korake zaradi nakupa potrebnega zemljišča ter da se je tudi že obrnil na vlado zaradi državnega prispevka. S sedanjimi poslastimi dotičnega zemljišča so sklenjena pogodba, vsled katere ostanejo do konca leta v besedi. Deželnemu zboru bodo v prihodnjem zasedanju podani dotični predlogi.

Finančni odsek predlaga, naj se deželni odbor pooblasti pobirati deželne doklade za prvo polovico leta 1907 v oni višini, kakor l. 1906. O tem se je vnela malo bolj živahna debata. V imenu socijalnih demokratov je govoril posl. Resel ter izjavil, da njegova stranka ne more imeti tako dolgo zaupanja v deželni odbor, dokler ne bode tudi za deželni zbor vpeljana splošna, jednaka in direktna volilna pravica. Tudi ni treba, da se dovoli tako dolg provizorij, ker bode marca meseca ugodna prilika sklicati deželni zbor na daljše zasedanje in bi bilo

LISTEK.

Diogen.

Hrvatski spisal Avgust Senoa, prevedel — nj—. (Dalje.)

„Da, visoki gospod“, odgovori ponosno Belizar, „poznam odredbo, znam tudi kaj me čaka, ali da obstoja tudi sto odredb, stokrat bi napravil to kar sem danes, ako blati tujec na tak način, kakor ta stotnik. Ne tajim ničesar in tajil ne bodem pred sodiščem. No, da me ne obdolžite tudi vi, cenjena gospoda, da mi vi milostljiva botra ne štejete v greh ker sem vam pokvaril vašo lepo slavnost, povedati vam hočem, zakaj sem posekal stotnika Bergena, a da govorim čisto resnico, so mi priče vsa mlada gospoda, pred vsem mladi Erdödy, jamstvo je moja vojaška čast in moje staro pošteno ime. Ta človek, ki leži mrtev tukaj v travi, ta tujec, ki se je prikradel kot ničla v to našo zemljo, kjer je našlo njegovo prazno gospodstvo vsakdanji

kruh, katerega ni našel v svoji domovini, ta človek se je razkoračil tukaj, kjer je bil gostoljubno sprejet, razžalil je to častivredno plemenito gospodično, razžalil je pred nami vsa hrvatska dekleta z besedami, kakoršnih ne boš slišal niti od našega priprostega človeka. In jaz naj bi molčal? In jaz naj bi molčal, pustil naj bi svojo sabljo v nožnici? Bi jo pustili vi, slava gospoda? Milostljiva botra, ali bi bil vreden prestopiti prag cenjene vaše hiše, ako bi mirno poslušal smenjenje vaše gojenke, ki nima razven svojega poštenja ničesar? Mar mi je bila ta čas odredba proti dvoboju! Moje srce je bilo razžaljeno, spomnil sem se svojega plemstva in dvignil sem se zoper drzneža. Toda on, že ranjen, zaleti se v trenutku, ko se ozrem, v mene, da me udari zavrtno in nabode se na mojo sabljo. Nisem ga mislil ubiti, toda pravica je tako hotela. Sedaj me naj obsodijo, ali vsaj tukaj mi priznajte, da sem pravilno ravnal.

„Prav si storil“, reče baronica

Julijana, „noblesse oblige“. V tebi se še pretaka stara viteška kri. Prav si storil, da si ga uničil. Zahvaljujem se ti namesto Rozike.

„Hvala tudi vam milostljiva botra“, reče mladenič in poljubi baronici roko. „vaša pchvala me bodri, da se ne bojim ničesar.“

„Gospod stotnik“, začne resno banov namestnik, „ne odobrujem niti najmanje surovosti vašega tovariša. Pred sodišče pa morate, ker ste prelomili postavo. Izročite mi svojo sabljo in zagotovite mi s svojo častno besedo, da ne stopite niti za korak iz vaše hiše, dokler vas ne pozove vrhovni auditor banske zemlje.“

„Častna beseda“, reče Belizar, izroči sabljo, se pokloni in odide. Spremljali so ga pogledi vseh, najbolj pa Rozikini, ki se je natihem odstranila in bridko zjokala na svoji postelji.

Sedaj ni bilo več sledu veselja. Mrliča so odnesli v mesto. Tiho, sklonjene glave odstrani se gost za gostom,

Klefeld pa reče vračajoč se v Zagreb svoji ženi Margareti:

„Bergen je bil surovež. Izdal je vse naše mišljenje. Prav v sramoto so nam ga poslali semkaj. Vse nam je pokvaril, vse.“

„Ne obupaj Venčeslav“, miri ga dolgonosna tovaršica, „tudi jaz se jezim, a vse še ni zgubljeno. Treba je potrpeti. Ne da, Amalija?“

Baronesa se naglo nasmehne in priklina materinim besedam.

V.

„Belizar! Napravil si veliko nemumnost“, pravi gospod Jankovič ter hodi nemirno semtertja po sobi, medtem ko je sedel mladi stotnik mirno v naslonjaču. „To ni šala, naredba je stroga in godi se ti lahko slabo, in vsi moji nameni so pokvarjeni, prav vsi.“

„Toda drugače ravnati nisem mogel, nisem smel. Ako bi molčal, ne bi se smel pokazati med svetom.“

„Resnica, vse je lepo, častno, toda fatalno. Tvoja sablja mi je razsekala s tem nesrečnim slučajem celo mojo mrežo.“ (Dalje prihodnjic.)

tudi v interesu davkoplačevalcev, da čim prej izvedo, koliko bodo morali plačevati na davkih in dokladah. Potrebno je tudi, da se končno bedno stanje deželnih financ uredi in sanira, zato bode njegova stranka glasovala proti predlogu za šest mesečni provizorij.

Govoril je tudi posl. Rokitsky ter zagovarjal uvedbo davka na luksus, posebno na šampanjska vina. Povdarjal je, da se za deželno kulturo stavi premalo in niti toliko ne potrosi za to, kolikor bi poljedelci smeli svojemu številu in svoji davčni sili razumno zahtevati. Grajal je dosedanje gospodarstvo kronovin, katere morajo državi prepuščati vse dohodke iz davkov ter so prisiljene tudi svoje najnujnejše potrebe pokrivati z novimi dolgovi. Učiteljstvo, katerega upravičene zahteve dežela ne more izpolniti, naj se zveže z deželnim zborom ter s tem vred začne akcijo proti državni vladi, da se temu stanju napravi konec.

Posl. Resel pravi: da bodo vsi poskusi z davki na luksus itd. sanirati deželne finance brezuspešni. Te se bodo dale sanirati edino le s tem, da se uvede vsem pravični progresivni davek. Zavrača tudi trditve predgovornika o veliki davčni sili poljedelskega prebivalstva kot neresnične; resnica je po govornikovi trditvi, da pijača Gradec sam jedno tretjino vseh deželnih dohodkov, če se k temu prištejejo plačila še ostalih industrijalnih mest po deželi, pride se do drugih zaključkov nego g. Rokitsky. Vrh tega treba tudi pomisliti, da podpore za melioracije in izdatki v svrhe deželne kulture ne pridejo malim posestnikom in kmetom v prid, ampak po večini le veleposestnikom.

Polletni provizorij je bil z veliko večino dovoljen.

Deželni odbor za mestno kurijo je bil izvoljen dr. Hofmann-Willenhot.

Deputacija „Zveze“ nemških učiteljev štajerskih je deželnemu glavarju in deželnemu odborniku prijavila zahteve učiteljstva glede zboljšanja plač in stanovskih razmer. Sprejeta je bila prijazno, no povedalo se ji je, da ni upanja, da bi se te želje mogle spolniti.

Železniški odsek radgonski prosi, naj deželni odbor določi deželni prispevek za železniško progo Fehring-Gleichenberg-Radgona.

Posl. Resel je interpeliral zaradi uvedbe splošne in jednake volilne pravice v občinske zastope; nadalje zaradi občinskih volitev v Mariboru.

Posl. Robič predlaga naj se predstavijo šole tretjega krajevnega reda v drugi krajevni red.

Posl. Robič interpelira zaradi imenovanja okrajnega zdravnika v Vojniku.

Posl. Vošnjak interpelira namestnika zaradi prometnih ovir na Južni železnici.

Deželni odbor je bil na to zaključen.

Deželni zbor nižje avstrijski je že sprejel zakon o volilni dolžnosti. Podobni zakoni so predloženi tudi v deželnih zborih: šlezkem, gornje avstrijskem in koroškem. Klerikalne večine v teh zborih se hočejo na ta način ubraniti socijalnim demokratom, zgodi se pa lahko, da se volilna dolžnost še v dogledni dobi spremeni v orožje proti istim strankam, ki so je skovale. Gospodarski razvoj gre svojo pot in žene volilce z neizprosno silo iz konservativnih v napredne tabore.

O božičnih praznikih je zborovala v Pragi češkoslovenska socijalna demokracija in ne Klofačeva stranka „narodnih delavcev“, kakor smo zadnjič napačno poročali.

Ogrski ministrski predsednik Wekerle je izjavil, da ogrski predlog o volilni reformi ne bo pred jesenijo gotov. Gospodje zavlačujejo to reformo kolikor se da, a dolgo ne bo več mogoče, končno bo morala priti in z njo pride konec sedanje vlade privilegirancev in vsega sedanjega sistema na Ogrskem.

Po novem vojaškem kazenskem redu bodo vojaška sodišča v Avstriji zasliševala in sodila vojake v „interesu pravne varnosti“ v njih materinskem jeziku, kar je tudi popolnoma prav; na Ogrskem pa v interesu iste „pravne varnosti“ v ogrskem državnem jeziku, t. j. v madžarščini! Madžarski državni jezik, o katerem govori skupni vojni minister je najnovejša koncesija Madžarom: v kratkem bodo v ogrskih polkih odpravljani polkovni jeziki ter nadomeščeni z „državnim jezikom.“

Vnanje države.

— **Rusija.** V Rusiji so atentati na visoke uradnike in vladne ljudi še vedno na dnevnem redu. Vlada s svoje strani deluje pa če mogoče še s hujšimi sredstvi. Sedaj je policija začela vohati že med šolarčki osnovnih in podobnih šol „zarotnike“ ter preiskuje, zapira in obsoja celo ubogo šolsko deco. — General Kuropatkin je napisal svoje spomine, katerih sta izšla dva zvezka, tretji v katerem so baje razkritja o razmerah v armadi ter o gospodarstvu v vojni upravi, je zaplenjen.

— **Srbija.** Te dni bode srbska vlada odgovorila na zadnjo noto avstro-ogrske vlade o trgovinskih odnošajih obeh držav. „Trgovinski Vestnik“ svetuje srbski vladi naj postopa modro in previdno. Srbija je danes v boljšem položaju nego pred letom dni, za izvoz njenih pridelkov je našla nove trge, vendar ji mora biti na tem ležeče ter mora v svojem odgovoru to jasno povedati, da si želi rednih in zadovoljivih trgovinskih odnošajev s sosedno državo. Vse balkanske države si prizadevajo skleniti z Avstro-Ogrsko trgovinske pogodbe, zato si mora tudi Srbija prizadevati, da to doseže. Postavi pa naj se stališče, da bode dala natančnejša pojasnila in obljube glede državnih naročil za 26 milijonov frankov še le tedaj, ko ji avstro-ogrska vlada na nedvoumen način izjavi, da na temelju nove pogodbe dovoli prost uvoz in prevoz živine in žita na avstro-ogrsko ozemlje in preko njenih državnih mej.

— **Bolgarsko.** Bolgarski knez Ferdinand je nedavno posetil rumunjskega kralja, s katerim sta ostala do pozne noči v prijateljskem pogovoru skupaj. Temu posetu, ki je z obzirom na slabo zdravje kralja Karola morda le izraz osebnega prijateljstva, pripisujejo v srbskih in bolgarskih političnih krogih, veliko politično važnost.

— **Francija.** Francoski škofje so prepovedali polnočnice na božični večer. Vsi listi to prepoved grajajo povdarjajoč, da je bila nepotrebna in da bode verskemu čuvstvu samo škodila, ker se je s tem na občutljiv način brez potrebe pretrgala stara navada in prekršil stari običaj. — V senatu je zagovarjal naučni minister Briand svoj zakonski načrt o izvrševanju božjih služb ter izjavil, da je vlada storila cerkvi vse možne koncesije in da je nikdar ne bode preganjala; vlada jej pa tudi ne bode nikdar žrtvovala svojega dostojanstva. Papežtvo zastopa monarhične, republikanska vlada demokratske ideje, zato ne pride do sporazumljenja.

Dopisi.

Občni zbor čebelarjskega društva za Spod. Štajersko v Celju, 29. decembra. Občnega zbora tega prekristnega gospodarskega društva se je moglo udeležiti le primeroma zelo majhno število članov, ker je visok sneg onemogočil ves promet, posebno še pa za one, ki so zelo oddaljeni od železnic. Vendar je pa prišlo 25 vnetih čebelarjev, ponajveč iz ptujske in celjske okolice.

Predsednik društva g. profesor Zelenik otvori ob 11. uri zborovanje in se zahvaljuje vsem onim, ki se niso vstrašili ne snega ne slabih potov in so prihiteli k občnemu zboru. Nato poroča tajnik, g. nadučitelj Strelec o delovanju in stanju društva v pretečenem letu. V smislu štajerske društvene postave je organiziral odbor društva vse podružnice, da se ugodni zakonu in se izogne sitnostim. Podružnici pri Sv. Andražu v Slov. gor. je potrdilo namestništvo prvega pravila. O vseh pa ni vedel, ali so jim pravila že potrjena ali ne, ker ni dobil obvestil od vseh podružnic. Kmetijska družba štajerska je določila 300 K za one čebelarje, ki bi se udeležili razstave v Ljubnem; slovenskim čebelarjem ni dala ničesar. Treba pa je omeniti z največjo pohvalo poštvalno delovanje g. Jurančiča, ki je bil kot čebelarski potovalni učitelj duša društva. Imel je predavanja, oziroma ustanovne shode za podružnice čebel. društva v 19 krajih; samo na dveh krajih ni bilo ljudi; posebno so se skazali nekateri Videmski kmetje, ki so ga malodane vrgli iz dotične gostilne. Zato mu je društvo naklonilo kot majhno odškodnino 300 K, med katerimi je včetih tudi 200 K podpore deželnega odbora za potovalnega učitelja. Podružnic šteje sedaj društvo 19; največ jih je v Slovenskih goricah, tostran Drave so le v Čadramu za Konjiški okraj, v Šostanju in v celjski okolici. Kolikor kažejo doposlana poročila, šteje sedaj društvo 336 članov, v istini pa jih je do 500, in 21 članov je izven podružnic. Poročilo tajnikovo vzamejo navzoči z odobravanjem na znanje. G. Zdolšek pripomni, da bi bilo najbolje, ako bi se po dogovoru priklopilo „Savinjsko čebel. društvo“, „Čebel. društva za Sp. Štaj.“, ker itak šteje samo 9 članov. Misli nadalje, da bi ne bilo umestno osnovati pri Novi cerkvi nove podružnice, ker se moči na ta način preveč razcepijo. Nekatere podružnice pa zato niso poslale še poročil, ker so imele večinoma še le pred kratkim občne zборе; bilo bi bolje, da bi bili ti občni zbori poleti, ob času, ko čebele delujejo. Imeli bi več koristi od njih. Prihodnji odbor naj premišljuje o tem. G. prof. Zelenik, ki je opravljal blagajniške posle, poda nato svoje poročilo. Vsi dohodki so znašali 430 K 23 v. Všet je tu prebitek od prejšnjega leta 128 K 45 v, podpora štaj. dežel. odbora 200 K in doneski podružnic. G. potovalnemu učitelju Jurančiču se je dalo 300 K, za pravila, katera so se razposlala vsem podružnicam, 1292 K in razpošiljanje teh je ostalo 280 K, skupaj tedaj 31572 K, torej ostane v blagajni 11451 K. G. Zdolšek predlaga, naj se da g. Jurančiču naknadno še 100 K. Predlog je sprejet jednoglasno. Sledijo volitve novega odbora. G. nadučitelj Čulek predlaga v odbor gospode: Zelenika, Streleca, Kurbusa, Volavška, Samca Jurija, Sivka in Zdolška. Predlog je jednoglasno sprejet. Predsednika in druge činitelje si izvoli potem odbor sam kakor zahtevajo pravila. Pregledovalcem se volijo jednoglasno gg. Levstik, dr. Reich in Lukman.

Pri slučajnostih pozdravi najprej g. Likozar iz Ljubljane v imenu

kranjskega čebelarjskega društva bratsko štajersko društvo in mu želi obilo uspeha. Naj se slovensko čebelarstvo zdpet povzdigne na isto stopnjo, na kateri je bilo nekdanj; saj so bili slo-čebelarji učitelji vsem drugim avstrijskim čebelarjem. Povdarjal je, da ne nudi čebelarstvo samo obilo veselja in zabav ampak je tudi sredstvo za moralno povzdigo ljudstva: kdor ima svoj uljak, ga ljubi in neguje, ta ne gre nikoli zapravljat v krčme. (Živahno odobravanje). G. učitelj Levstik priporoča potovalna zborovanja in sicer o čebelnjakih, ki so lahko pristopni in sposobni za demonstracije. Besede mičejo, vzgledi vlečejo. V kraje, ki so ugodni za čebelarstvo, a vendar v tem oziru popolnoma zanemarjeni, naj društvo brezplačno pošlje premakljive panje in podčti ljudstvo, kako je treba z njimi ravnati. G. nadučitelj Kurbus misli, da bi bilo treba iti v savsko dolino in ustanoviti tam vendar podružnico; mnogo čebelarjev je tam, samo raztreseni so. Omenja, da je dala vlada za Štajersko 8000 K podpor za čebelarske namene; ali bi naj slovenski štaj. čebelarji ne imeli od tega ničesar? G. Zelenik poroča, da je odklonila štajerska kmetijska družba tozadevno prošnjo in svetovala, naj se društvo priklopi nemškemu štajerskemu čebelarskemu društvu. Tam bi bili deležni podpore. (Klic: „To je državni davčni denar!“) A mi hočemo in bomo ostali samostojni. Nato omeni g. Levstik, da je g. višji okrajni živinozdravnik Volavšek dal na razpolago celjski podružnici vzoren čebelnjak kot učno sredstvo za čebelarje. Stal je čez 1000 K. Zborovalci mu zato izrečejo iskreno zahvalo. Na predlog g. Kurbusa se izreče tudi javna zahvala g. Jurančiču, kateri žalibog ni mogel priti, ker je preoddaljen od železnice. Nato zaključni predsednik zborovanje.

Slovenske novice.

Štajersko.

— Gg. naročnikom in somišljenikom srečno novo leto!

Uredništvo in upravnništvo „Domovine“.

— „Narodna čitalnica v Celju“ priredi danes, dne 31. t. m. običajni Silvestrov večer. Na sporedni je: godba, petje, komični prizor in alegorija. — Člani „Čitalnice“ so ustopnine prosti, nečlani plačajo 1 K vstopnine prosti.

— Domača plesna veselica v „Skalni kleti“ bo v nedeljo na Svetih treh Kraljev dan, dne 6. januarja 1907. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 40 vin. Čisti dobiček je namenjen „Dijaški kuhinji“ v Celju. Z ozirom na dobrodelni namen vabimo k obilni udeležbi.

— Redni občni zbor političnega društva „Naprej“ se bo vršil v soboto, dne 5. januarja 1907 ob 8. uri zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“ v Celju s sledečim vspeedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev predsednika in odbora. 5. Slučajnosti. O d b o r .

— Iz Mozirja. Čitalnica v Mozirju ima svoj letni občni zbor dne 4. prosinca 1907 v lastnih prostorih in sicer točno ob pol 8. uri zvečer. Komur je za nadaljni razvoj Čitalnice, katera obhaja prihodnje leto tridesetletnico svojega obstanka, le količkar ležeče, upamo, da ne izostane in pričakujemo čim največje udeležbe. O d b o r .

— Nesreča. V Trbovljah je pritisnil pri delu kamen levo nogo zidarja Davida Keleuca in mu jo zlomil. Prepeljali so ga v ondoto bolnišnico.

— Sevnica. Še le pred kratkim ustanovljeni klub diletantov priredil je

dne 16. t. m. prvi predstavi. Igrali sta se igri „Bratranec“ in „Čitalnica pri branjevki.“

Priznati moramo, da z ozirom na to, da so nekateri diletantje prvič stopili na oder, nismo takega uspeha pričakovali.

V „Bratranec“ sta se posebno odlikovala Lonovič (g. Bonač), Dubska (gdč. Milka), Ljilka (gdč. Čretnik) ter sluga Ivan (g. Kukavica). Pa tudi ostali igralci storili so svojo dolžnost.

V „Čitalnici“ se je odlikovala Karla (g. Vizjak), koja bi tudi kakemu gostnemu odru bila v čast. trebnjatska Kosmačica (g. Ušen) in koketna Charlotta (g. Milka) sta s svojo neodoljivo komiko vzbudila v poslušalstvu veliko smeha. Tudi Ostrovrhar (g. Mlaček) ter Cenka (gdč. Senica) sta svoji vlogi častno rešila. Zima je zima! Zato pa trdno upamo, da nas bodo naši diletantje še mnogokrat razveselili s kako predstavo, saj imamo iger na izbero.

Pa tudi duši tega podjetja, g. Kurentu, moramo se iz srca zahvaliti, saj nam je vendar znano, da treba precej truda dokler so diletantje zreli za nastop. Torej kmalu na svidenje!

Saphir.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Trbovljah** ima na 3. prosinca 1907 ob 3. uri pop. v stari šoli v Trbovljah svoj letni občni zbor, na dnevnem redu je sledeče: 1. Čitanje zapisnika, oziroma letnega poročila. 2. Poročilo načelnika. 3. Polaganje računov društvenega in bezniskega blagajnika. 4. Volitev društvenih funkcionarjev. 5. Slučajnosti. Društvo namerava številno članov pomnožiti za tekoče leto 1907, vabijo se čč. gospodje, katerim volja in veselje je k društvu pristopiti kot izvršujoči član, da se tega občnega zborovanja udeležijo. Na pomoč!

— **Stavbena zadruga „Lastni dom“ v Brezicah** je bila te dni vpisana v zadrugni zapisnik okrožnega sodišča v Celju.

— **Brezice.** Pred nekaj dnevi se je od nas poslovil gosp. Ivan Breznik, trgovski sotrudnik narodne tvrdke Uršič & Lipej, značajni mož, ki je bil zelo priljubljen, mi slovenski sotrudniki izgubimo z njim prijatelja, kateri se bo težko nadomestil, ker g. Ivan Breznik ustanovi v Zenici (Bosna) trgovino, ga tamosnjim prebivalcem najtopleje priporočamo ter mu želimo veliko sreče. Pri odhodu v slovanski gostilni g. Grobnškega se je nabralo 730 K za fond za ustanovitev trgovske bolniške in podporne blagajne na Spodnjem Štajerskem.

— **Nečuvno nasilje.** „Sl. Narod“ poroča, da se je zagrozil ravnatelj glazute v Hrastniku neki Wiltschnig vsem onim uslužbencem, ki so zapisali svoje otroke v šolski vrtec Ciril-Metodove družbe, da jih zapodi iz službe in stanovanj. — Na Ojstrem pri Hrastniku je podsulo in poškodovalo pri delu v rudniku rudarja I. Sršena. Vendar je upanje, da okreva.

— **Drug za drugim** sta umrla v Loki pri Zidanem mostu posestnik Ivan Sikole in njegova žena. Pred 20 leti sta umrli prejšnja Sikoletova žena in njena mati tudi v enem dnevu.

— **Odredba proti lekarnarjem.** Ministrstvo za notranje posle je izdalo naredbo, katera zahteva od vseh lekarnarjev, da morajo napraviti vsem bolniškim blagajnam in ustanovam dajati zdravila (t. j. za materijal) 30% popusta in za pripravljanje zdravil (za lekarniško delo) 50% popusta. Lekarnarji na deželi pravijo, da bi potemtakem imeli celo izgubo in grozijo, da bodo ustavili od prvega januarja naprej vsem bolniškim blagajnam zdravila, ako se ne uvažuje njihov protest in se odredba ne ustavi.

— **Izplačevanje pokojnine.** Pokojnina državnim in deželnim uradnikom se bode izplačevala potom poštne hranilnice le na Nižjem Avstrijskem, pri nas ostane vse pri starem.

— **Poučni tečaj za babice** se začne 1. februarja 1907 na kliniki v Gradcu. Natančnejša pojasnila daje mestni fizikat v Gradcu.

— **Slovanska Čitalnica v Mariboru** izvolila je v soboto, dne 22. t. m. na svojem občnem zboru gosp. prof. Koprivška predsednikom. Ko so prišli na dnevni red razni predlogi in slučajnosti, pritoževal se je neki govornik bridko zaradi družbinskih večerov. Rekel je, da so v zadnjem času družbinski večeri Slovanske Čitalnice zelo redki, in če se tudi prirede, manjka navadno občinstva, kar moramo resnici na ljubo priznati. A gospod govornik je iskal povsod drugod vzrokov za to, le pravega ni zadel. Hočemo mu tukaj odgovoriti prav odkritosrčno, kaj je pravzaprav glavni vzrok. Bilo je že veliko zabavnih večerov, pri katerih se je mariborska „elita“ sedla skupaj ter prezirala na vsakojaki način druge sloje. Posebno so dame, ki mislijo, če kdo ni profesor ali vsaj avskultant, da ne smejo občevati z njim. Moj Bog, vsi tudi ne moremo biti doktorji! In če je kdo malo bolj vesel, takoj se mu zameri. Žalostno, a resnično! Preveč napetosti, gospod govornik, drugega nič! Zakaj pa se zabavni večeri „Bralnega in pevskega društva“ obnesejo tako dobro? Nižji sloji se tudi radi zabavajo. Ako bo naša inteligenca vihala na tak način svoj nos, potem končno ne bodele znali, za koga naj priredite zabavne večere. Videli ste sami, g. govornik, do katerih razprtij je privedlo to „frakarstvo“ pred nekoliko tednov mariborske Slovence. Zdaj, ko se se duhovi vsaj deloma pomirili, pa zopet drezate v sršenovo gnezdo. Posledice ne bodo izostale! Hvala Bogu, da ne mislijo vsi tako strogo. Obljubljamo pa Vam, gosp. govornik, da Vas hočemo rešiti kolikor se bo dalo teh nižjih slojev, da Vam ne bode treba poslušati več na zabavnih večerih tistega „divjega petja“. Toliko za danes!

— **Umrl je** v Mariboru znani trgovec Fr. Holasek, rodom iz Ljubljane. Imel je svojo trgovino dolgo časa v mestni hiši.

— **Mariborski mestni svet** bode imel 2. januarja svojo prvo sejo, v kateri se izvoli iz svoje srede župana. Ni dvoma, da bode tudi to pot izvoljen dr. Schmiderer. — Knjižnica „Südmarke“ si pridobiva čim več čitateljev; knjige izposojajo po trikrat na teden. Dobro bi bilo, da bi se med slovenske delavce zanesla želja po slovenski knjigi ter da bi se osnovala še posebna knjižnica za naše delavstvo, kajti ena sama javna knjižnica v Mariboru je za Slovence premalo.

— **Mariborski zdravniki** so sklenili z ozirom na vladajočo draginjo zvišati svoje zahteve. Vsako ordinacijo bodo računili odslej 2 K, za obisk na domu najmanj 3 K, za obisk, katerega določi stranka, najmanj dvakrat toliko, za obiske med polnočjo in 4. uro zjutraj pa najmanj 9 K.

— **Bistrica pri Mariboru n. D.** Občinski odbor Bistrica pri Mariboru je v svoji zadnji seji sklenil izključno le slovensko uradovati. V isti seji je blagovolil podariti družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 20 kron. Vsa čast in hvala zavednim možem, ki tako krepko branijo pravice slovenskega jezika. Prav lepo bi bilo, če bi jih sosedna občina Lombar, v kateri tudi sedijo vrli narodnjaki, hotela posnemati.

— **Prvi avstrijski kongres za varstvo otrok.** Kakor znano, se vrši

18., 19. in 20. sušca 1907 prvi avstrijski kongres za varstvo otrok. Pripravljalni odbor je sedaj izdal prvi zvezek spisov za ta kongres, v katerem opisujejo razni pisatelji v raznih kronovinah vzroke, pojave in razširjenje zanemarjanja otrok. Priloženi so vsi odloki pravosodnega ministristva, ki se tičejo pravnega varstva mladoletnih ljudi in varstva otrok splošno. Uvod je napisal poslanec Baerenreither. Zbirka je vredna velikega uvaževanja, ker je nabrana po skrbnem premotrivanju statističnih podatkov in deželnih razmer. Kranjske razmere je opisal, sodni tajnik France Milčinski, Štajersko dr. Ernest Mischler v Gradcu. Vsa vprašanja glede varstva otrok proti zanemarjanju je razdelil Baerenreither v uvodu v tri skupine: 1. varstvo otrok v ožjem pomenu besede, t. j. pravno varstvo onih otrok, katere vzgajajo tuje osebe (rejencev), pravice vzgojevalnic in sirotišč do otrok, zdravstveno varstvo, varstvo otrok proti grdemu ravnanju, 2. Organizacija sirotišnic v Avstriji, in 3. Kazensko pravo z ozirom na mladino.

— **Plačevanje direktnih davkov.** Glasom naznanila deželnega finančnega ravnateljstva v Gradcu se morajo direktni davki na Štajerskem plačevati v naslednjem redu: 1. Zemljiški davek, hišni in hišnonajemninski davek ter pet odstotni davek najemnine onih hiš, ki so popolnoma ali deloma oproščene najemninskega davka, se morajo plačati, in sicer: prvi mesečni rok do 31. jan., drugi do 28. svečana, tretji do 31. marca 1907. 2. Splošni dohodninski davek in dohodninski davek podjetij, ki so vezana podajati letni obračun: prvo četrtletje se plača 1. prosinca 1907.

— Ako se ti davki ne poravnajo z deželnimi dokladami vred vsaj 14 dni po roku, tedaj stopijo z ozirom na to v veljavo kazenska določila od 15. jan. 1904, katera pravijo, da se morajo plačevati zamudne obresti, ako znaša vsota letnega državnega davka več kot 100 K, in sicer za vsakih 100 K za dan zamude 13 vin.

— **Umrl je** v Gradcu privatni docent na vsenčilišču dr. Rud. Quass (Kvas), sin onega Kvasa, ki je prvi predaval slovenščino na graškem vsenčilišču.

— **Zveza štajerskih tesarskih mojstrov.** Osrednji odbor te zveze je imel te dni v Gradcu pri Schimmelu sejo, v kateri je zavzel stališče napram zavarovalnicam proti nezgodam. Poročevalec Steinklauber je dejal, da imajo sedaj avstrijske zavarovalnice proti nezgodam krog 60 milijonov zavarovalno tehniškega dolga, katerega hočejo poravnati s tem, da povišajo zavarovalnino za 358%. Dne 19. aprila t. t. pa je odločilo najvišje sodišče, da morajo biti pri vseh stavbarskih mojstrih ne le oni delavci zavarovani, ki delajo na stavbi, ampak tudi vsi delavci in uradniki v skladiščih in delavnicah. Ta odlok so porabile zavarovalnice, da pritisnejo na vse stavbarske obrtnike radi zavarovanja vseh njihovih uslužbencev. To ravnanje pa stoji v protislovju z zavarovalnim zakonom, ki pravi, da morajo biti zavarovani samo oni, ki izvršujejo stavbe same. Odlok najvišjega sodišča ni principjalne narave ampak le odločitev v posameznem slučaju. Pred kratkim so predlagali v seji ravnateljstva zavarovalnic povišanje 388% dosedanje zavarovalnine; predlog je propadel. Govornik pozivlja vse štajerske tesarske mojstre k ostremu odporu napram takim povišanjem. Nadaljne korake stori občni zbor zveze, ki bo 20. jan. 1907 v Gradcu.

— **Zvišani poštni tarif** stopi dne 16. januarja 1907 v veljavo. Po novem tarifu bodo morala biti frankirana vsa pisma v lokalnem prometu z 10 vin.

in ne več s 6 vin., kakor do sedaj. Poštne nakaznice bodo veljale 3 vin., blanketi za telegrame 2 v., za zalepke in omote ali paske bode treba plačati znamko in 1 vin. odškodnine za papir. Za telegrame tudi v lokalnem prometu se bode plačevalo enotno takso po 6 v. za besedo. Za telefon v trgovinah in pisarnah se bode plačevalo na Dunaju po 300, 400 in 500 K na leto za privatno rabo v stanovanjih pa po 240 K na leto. Izven Dunaja se bo plačevalo za telefon v trgovinah in pisarnah od 120 do 500 K, v privatnih stanovanjih od 115 do 200 K na leto.

— **Nemška ljudska stranka** sklicuje na dan 13. januarja shod vseh deželnih in državnih poslancev ter zapnikov svoje stranke v Ljubno na Zgornjem Štajerskem. Shoda se bodo vdeležili ne samo pristaši iz alpskih dežel, ampak tudi zastopniki iz vseh drugih kronovin ter vseh onih nemških strank, ki so v prijateljskih odnosjih z nemško ljudsko stranko. Na shod prideta tudi ministra dr. Derschatta in Prače. Na dnevnem redu bodo poročila o političnem položaju v vseh kronovinah, posvetovanje o bodočih volitvah in določitev kandidatov za alpske dežele. Shoda se bodo vdeležili tudi Kočevci in celo zastopniki Nemstva na Primorskem. Kdaj se bodo začele pri pri nas priprave in posvetovanja za bodoče volitve? Hočemo li čakati in iti čisto nepripravljeni v volilni boj?

— **Mestni zbor graški** je v svoji seji dne 20. t. m. sklenil preurediti mezde svojih delavcev, kar bode stalo približno 32 tisoč kron na leto. S tem se bo dalo pač malo doseči, pozdraviti je to le kot prvi skromen korak za zboljšanje gospodarskih razmer mestnega delavstva.

V tem oziru je treba še mnogo. Tako bo treba, da navedemo en vzgled, določiti cestarjem n. pr. enako mezdo za zimsko in za letno dobo. Po zimi so potrebe za vsakega človeka večje nego po leti, zaslužek je pa po zimi manjši nego po leti. Tu bi morale občine kot delodajalke reformatorično nastopiti ter dati vsem vzgled socijalne pravičnosti. Tega se pa graški mestni zbor ni dotaknil in do sedaj menda še noben podobni zbor v Avstriji.

Mestni zbor graški je sklenil nadalje v isti seji preskrbeti svoje delavce za starost. Ker je pa to še novo vprašanje in ker se menda pripravlja splošna državna zavarovalnica za starost, smatra občina graška za provizoričen poskus.

Vsak mestni delavec, ki hoče postati član te zavarovalnice, ne sme biti nad 40 let star, pravico do starostnega preskrbljevanja zadobi ko doseže 65 leto svoje dobe. Pravico do preskrbljevanja zgubi, ako je kdaj svojevoljno delo opustil (za časa stavkanja). Soc. demokratje so zahtevali, da se ta doloba premeni, njih predlogi so pa vsi propali. Meščanska večina se hoče baš s to zavarovalnico nekako zavarovati proti štrajkom ter dobiti tako delavce v tem obziru v svojo oblast. Starostno preskrbljenje znaša 300 do 420 K na leto; institut začne poslovati s 1. januarjem 1907.

V isti seji se je mestni zbor bavil tudi s vprašanjem ureditve uradniških in služabniških plač. Dovolilo se je zvišanje stanarine in sicer onim, ki stanujejo v mestu za 20%, onim ki stanujejo izven mesta za 10% na leto.

Kranjsko.

— **„Glasbeno Matico“** je prišel nadzorovat referent za glasbo v ministertvu za uk in bogočastje dvorni svetnik pl. Wiener. Izrazil se je o zavodu, posebej še o šoli izredno pohvalno.

Loterijske številke.

Današnji, 29. decembra 1906: 89, 23, 37, 31, 24.
Gradec, „ „ „ 76, 19, 64, 28, 12.

Prave ruske **galoše** z znamko „PROVODNIK“ v zvezdi, priporoča po originalnih cenah **PETER KOSTIČ, Celje.**

Zahvaljujoč se za v obili meri meni izkazano zaupanje in poset mojega narodnega podjetja ročnim vsem cenj. rodoljubom

srečno in veselo

☼ **novi leto** ☼

ter zagotavljam postreči tudi v prihodnje z najboljšim mesom po zmerni ceni.

Se priporočajo

Josip Stelcer

(662) 1

mesar v Celju.

Trgovski pomočnik

obeh deželnih jezikov zmožen, dober manufakturst kot samostojna moč in

učenc

s primerno šolsko izobrazbo se sprejmeta pri tvrdki 3-1

Ludovik Smole, Sevnica.

VIZITKE

priporoča

Zvezna tiskarna

Poskusite

in priporočite

== izdelke ==

Vydrove tovarne hronil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Otvoritev.

P. n. slavnemu občinstvu usojam si uljudno naznaniti, da bode na Silvestrov večer slovesna otvoritev mojega novo zidanega, moderno urejenega salona.

Z odličnim spoštovanjem priporoča se za mnogobrojni obisk

Janko Forte

posestnik, gostilničar in mesar v Trbovljah na Vodi.

(653)

3-3

Veselo novo leto

želi vsem svojim odjemalcem

Zaloga piva pivovarne Farrach.

Zajedno naznanjamo, da je od 1. januarja 1907 naprej zaloga piva na Graški cesti št. 51 nasproti vili Jarmer.

Velespoštovanjem

Franc Cassani, zastopnik.

(663) 1

V najem

se da dobro idoča **trgovina** v večjem kraju tik cerkve, pod zelo ugodnimi pogoji, kapitala potreba 2 do 3 tisoč kron. Ponudbe pod „K. D.“ na upravištvu „Domovine“. (656) 2-2

Kupujte narodni kolek!

Dobrega

stenografa

sprejemem takoj. Plača od 100 do (655) 150 kron po porabnosti 3-2

Odvetnik dr. AL. FRANKO, Gorica.

Pratike

Blaznikove in družinske

se dobivajo na debelo in

(592) drobno po izvirnih cenah 18-17

v Zvezni trgovini v Celju.

Delniška družba združenih pivovaren
Žalec in Laški trg v Ljubljani

priporoča slav. občinstvu svoja
marčna piva v sodih
in zabojih priznana najboljše kakovosti.

Pri tej priliki se zahvaljujemo vsem svojim dosedanjim p. n. odjemalcem in prijateljem za v pretečenem letu izkazano nam naklonjenost, se priporočamo v nadaljnjem daljnjem podpiranju ter želimo vsem

Srečno novo leto!

Veselo novo leto

želim vsem svojim cenjenim odjemalcem s prošnjo, da mi se v tem letu skazejo v toliki meri zaupanje kakor v preteklem in jaz se bodem potrudil, kar je v mojih močeh, da bode vsakdo vedno strogo solidno postrežen s svežim blagom in nizkimi cenami.

R. Stermecki

manufakturna in modna trgovina v Celju.

Veselo novo leto

želim vsem cenjenim odjemalcem, ter se zahvaljujem za izkazano mi zaupanje in priporočam tudi v bodoče v blagohotno naklonjenost.

Josip Hočevar Celje, kolodvorska ul. 5.

(659) 1

Srečno novo leto

želi vsem svojim velec. odjemalcem

Singer in drugi

delniška družba za šivalne stroje, podružnica v Celju, Kolodvorska ul. 8.